อุทยานแห่งชาติ

เขาใหญ่

ปฐมบทแห่งการอนุรักษ์พงไพรและสัตว์ป่า

สำนักอุทยานแห่งชาติ

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

อุทยานแห่งชาติ เขาใหญ่

ลักษณะภูมิอากาศ

ด้วยสภาพป่าที่รกทึบและได้รับอิทธิพลจากลมมร
ทำให้เกิดฝนตกชุกตามฤดูกาล อากาศเย็นสบาย
เหมาะแก่การเดินทางท่องเที่ยวและประกอบกิจ
อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 23 องศาเซ

ฤดูร้อน ดอกไม้ป่ามีหลากสีบานสะพรั่ง บ้

ฤดูฝน ป่าไม้ทุ่งหญ้าเขียวขจี น้ำตกทุกแ

ฤดูหนาว ช่วงเดือนตุลาคมถึงเดือนกุม
เป็นฤดูที่นักท่องเที่ยวมากที่สุด ท้องฟ้

ปฐมบทแห่งการอนุรักษ์พงไพรและสัตว์ป่า

อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เป็นอุทยานแห่งชาติแห่งแรกของประเทศไทย มีอาณาเขตครอบคลุม 11 อำเภอ ของ 4 จังหวัด คือ อำเภอมวกเหล็ก อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี อำเภอปากช่อง อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา อำเภอนาดี อำเภอกบินทร์บุรี อำเภอประจันตคาม อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี และอำเภอปากพลี อำเภอบ้านนา อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก ได้รับสมญานามว่าเป็นอุทยานมรดกของกลุ่มประเทศอาเซียน ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดของต้นน้ำลำธารที่สำคัญหลายสาย เช่น แม่น้ำนครนายก แม่น้ำปราจีน ลำตะคอง ลำพระเพลิง และห้วยมวกเหล็ก อุดมสมบูรณ์ไปด้วยพันธุ์ไม้และสัตว์ป่านานาชนิด เช่น ช้างป่า กวางป่า เก้ง กระทิง เสือ ตลอดจนมีลักษณะ ทางธรรมชาติที่สวยงาม มีเนื้อที่ 1,353,471.53 ไร่ หรือ 2,165.55 ตารางกิโลเมตร

ลักษณะภูมิประเทศ

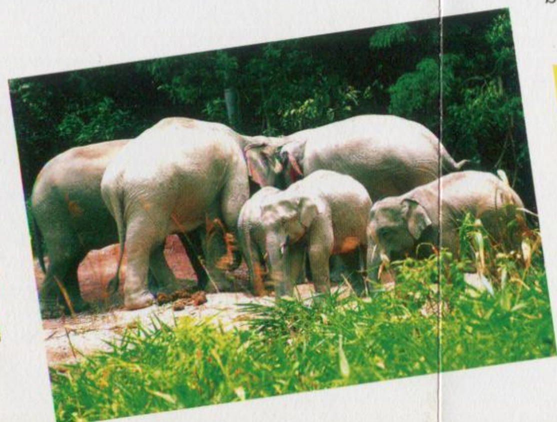
สภาพทั่วๆ ไปของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เป็นพื้นที่ด้านตะวันตกของเทือกเขาพนมดงรัก ซึ่งสูงโดดเด่นขึ้นมาจากที่ราบภาคกลาง แล้วก่อตัวเป็นแนวเขตของที่ราบสูงโคราช มีเขาร่มเป็นยอดเขาที่สูงที่สุด 1,351 เมตร เขาแหลมสูง 1,326 เมตร เขาเขียวสูง 1,292 เมตร เขาสามยอดสูง 1,142 เมตร เขาฟ้าผ่าสูง 1,078 เมตร เขากำแพงสูง 875 เมตร เขาสมอปูนสูง 805 เมตร และเขาแก้วสูง 802 เมตร ซึ่งวัดความสูงจากระดับน้ำทะเลเป็นเกณฑ์ และยังประกอบด้วยทุ่งกว้างสลับกับป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ ด้านตะวันออก พื้นที่จะลาดลงไปทางทิศใต้ ส่วนด้านตะวันตก พื้นที่จะเป็นภูเขาสูงชัน

กลมมรสุม
ยืนสบายตลอดทั้งปี
กอบกิจกรรมนันทนาการต่างๆ
องศาเซลเซียส
พรั่ง บ้างออกผลตามฤดูกาล
ตกทุกแห่งไหลแรงส่งเสียงดังก้องป่า
ดือนกุมภาพันธ์
ท้องฟ้าแจ่มใส ป่าไม้เขียวขจี

พืชพรรณและสัตว์ป่า

สภาพป่าในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่แบ่งออกได้เป็น ป่าเบญจพรรณ ป่าดงดิบแล้ง ป่าดงดิบชื้น ป่าดิบเขา ป่าเต็งรัง ทุ่งหญ้า และป่ารุ่นหรือป่าเหล่า

อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เป็นแหล่งที่มีสัตว์ป่าชุกชุมมาก สัตว์ป่าที่สามารถพบได้บ่อยๆ ได้แก่ เก้ง กวาง ช้าง นอกจากนี้ยังพบเสือโคร่ง กระทิง เลียงผา หมี เม่น ชะนี พญากระรอก หมาไม้ ชะมด อีเห็น กระต่ายป่า นกชนิดต่างๆ จำนวน 315 ชนิด ที่สวยงาม และพบเห็นบ่อยได้แก่ ผีเสื้อมีรายงานพบกว่า 216 ชนิด

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมติดต่อ

สำนักอุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และ พันธุ์พืช
61 ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทร. 0-2562-0760

หรือติดต่อที่
อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่
ตู้ปณ. 9 อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา 30130
โทรศัพท์ 0-3731-9002
หรือที่เว็บไซต์ **http://www.dnp.go.th**

แหล่งท่องเที่ยว

ศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่ สร้างขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ. 2505 ตั้งอยู่กิโลเมตรที่ 24 ถนนธนะรัชต์ เส้นทางขึ้นเขาใหญ่ด้านอำเภอปากช่อง นักท่องเที่ยวที่ผ่านเข้าอุทยานแห่งชาติ และประชาชนทั่วไปมักแวะไปกราบไหว้ขอโชคลาภและขอพรอยู่เสมอ

น้ำตกสาริกา ตั้งอยู่ที่ตำบลสาริกา อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก เป็นน้ำตกขนาดใหญ่ สายน้ำไหลตกจากหน้าผาเป็นทอด ๆ ถึง 9 ชั้น แต่ละชั้นมีอ่างรับน้ำขนาดย่อม เหมาะแก่การลงเล่นน้ำ มีน้ำไหลเกือบตลอดปี

น้ำตกผากล้วยไม้ อยู่ห่างจากศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเขาใหญ่ประมาณ 7 กิโลเมตร และห่างจากจุดกางเต็นท์ผากล้วยไม้ประมาณ 1.2 กิโลเมตร โดยเดินเลียบไปตามห้วยลำตะคองที่เต็มไปด้วยพันธุ์ไม้ใหญ่ร่มครึ้ม มีโอกาสพบนกหลายชนิด เช่น นกกางเขนน้ำหลังเทา นกกะรางคอดำ นกปรอดโอ่งเมืองเหนือ ฯลฯ มีลักษณะเป็นหน้าผาลดหลั่นกันลงมา สูงประมาณ 10 เมตร ด้านล่างเป็นแอ่งน้ำกว้างมาก เหมาะสำหรับเล่นน้ำ ตามหน้าผาและคบไม้บริเวณน้ำตกพบกล้วยไม้นานาชนิดขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก กล้วยไม้ที่โดดเด่นที่สุด คือ หวายแดง ที่จะออกดอกสีแดงเป็นช่อยาวในช่วงเดือนมีนาคม-เมษายน

น้ำตกเหวสุวัต เป็นน้ำตกที่มีชื่อเสียงมาก อยู่สุดถนนธนะรัชต์ หรือเดินเท้าจากน้ำตกผากล้วยไม้ไปประมาณ 3 กิโลเมตร เป็นสายน้ำตกลงมาจากหน้าผาสูงประมาณ 20 เมตรเศษ ด้านล่างของน้ำตกเป็นแอ่งน้ำขนาดใหญ่ขึ้น ฤดูฝนน้ำจะมากและไหลแรง น้ำค่อนข้างเย็นจัด

น้ำตกเหวนรก เป็นน้ำตกขนาดใหญ่และสูงที่สุด อยู่ทางทิศใต้ของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ มีทั้งหมด 3 ชั้น ชั้นแรกสูงประมาณ 60 เมตร เมื่อน้ำไหลผ่านหน้าผาชั้นนี้จะพุ่งไหลลงสู่หน้าผาชั้นที่ 2 และ 3 ที่อยู่ถัดลงไปใกล้ๆ กัน ในลักษณะการไหลตก 90 องศา รวมความสูงไม่ต่ำกว่า 150 เมตร เป็นสายน้ำที่ไหลทะลักไปสู่หุบเหวเบื้องล่าง ในฤดูฝนน้ำจะไหลแรงมากจนดูน่ากลัว

หอดูสัตว์ เป็นสถานที่จัดทำขึ้นสำหรับการซุ่มดูสัตว์ป่า ผู้ที่สนใจสามารถเข้าใช้ประโยชน์ได้ตั้งแต่เวลา 06.00 น.-18.00 น. ได้แก่ หอดูสัตว์หนองผักชี อยู่ใกล้หนองผักชีซึ่งเป็นแหล่งน้ำของสัตว์ป่ารอบๆ หนองน้ำ เป็นทุ่งหญ้าคากว้างใหญ่ มีโป่งสัตว์ หอดูสัตว์มอสิงโต มีลักษณะเป็นทุ่งหญ้าโล่งที่เหมาะสำหรับซุ่มดูสัตว์ป่าที่มากินดินโป่ง ซึ่งเป็นดินที่มีแร่ธาตุสำคัญของสัตว์กินพืช

นอกจากนี้ในบริเวณหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ ขญ.4 (คลองปลากั้ง) ยังได้จัดให้มีหอดูสัตว์ชมกระทิง โดยอยู่ห่างจากหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติประมาณ 2 กิโลเมตร ตั้งอยู่ในทุ่งหญ้าติดชายป่า เชิงสันเขากำแพง ในเวลาเย็นจะมีฝูงกระทิงออกหากินบริเวณใกล้ๆ

กิจกรรมในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ยังมีกิจกรรมส่องสัตว์เป็นกิจกรรมที่ใช้ไฟส่องสัตว์ในเวลากลางคืนไปตามถนนสองข้างทาง จะพบสัตว์ที่มาหากิน กลางคืน เช่น เม่น ชะมด นกฮูก บ่าง หมีขอ ฯลฯ

สามารถติดต่อขออนุญาตได้ที่ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเขาใหญ่ หรือที่ทำการอุทยานแห่งชาติ ก่อนเวลา 18.00 น. ทุกวัน

เส้นทางเดินป่าระยะสั้น

- เส้นทางบ้านดงติ้ว - หนองผักชี
- เส้นทางบ้านดงติ้ว - มอสิงโต
- เส้นทาง กม.33 - หนองผักชี
- เส้นทางศูนย์บริการนักท่องเที่ยว - น้ำตกเหวสุวัต
- เส้นทางน้ำตกผากล้วยไม้ - น้ำตกเหวสุวัต

ผืนป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่ มรดกโลกทางธรรมชาติ

ผืนป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่

ผืนป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่ เป็นผืนป่าอนุรักษ์เชิงระบบนิเวศ ที่มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ และสัตว์ป่า มีความหลากหลายทางชีวภาพตลอดจนมีทัศนียภาพทางธรรมชาติที่สวยงาม เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ มีเนื้อที่ประมาณ 3,845,000 ไร่ หรือ 6,152 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วยอุทยานแห่งชาติ 4 แห่ง และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า 1 แห่ง อยู่ในเขตพื้นที่ของจังหวัด นครนายก นครราชสีมา ปราจีนบุรี สระบุรี สระแก้ว และบุรีรัมย์ ได้แก่

- อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จ.นครนายก จ.สระบุรี จ.นครราชสีมา และ จ.ปราจีนบุรี
- อุทยานแห่งชาติทับลาน จ.นครราชสีมา และ จ.ปราจีนบุรี
- อุทยานแห่งชาติปางสีดา จ.สระแก้ว และ จ.ปราจีนบุรี
- อุทยานแห่งชาติตาพระยา จ.สระแก้ว และ จ.บุรีรัมย์
- เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดงใหญ่ จ.บุรีรัมย์

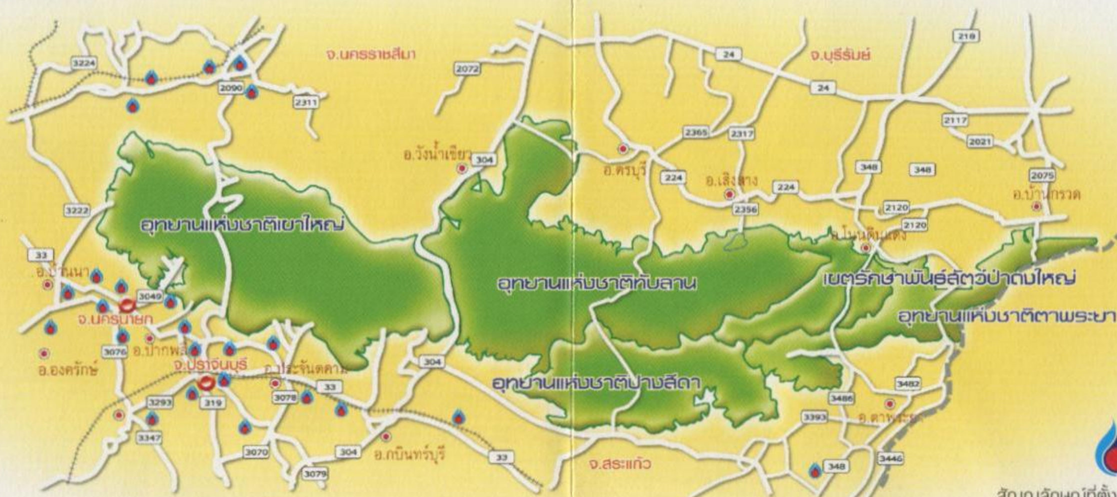
ด้วยลักษณะภูมิประเทศที่สลับซับซ้อนของภูเขาใหญ่น้อยแห่งเทือกเขาสันกำแพง โดยในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มียอดเขาสูงสุดของพื้นที่ สลับกับพื้นที่ราบและทุ่งระหว่างหุบเขา สภาพป่าโดยทั่วไปมีความอุดมสมบูรณ์ มีความหลากหลายทางระบบนิเวศ ชนิดป่า ชนิดพันธุ์พืชและสัตว์ป่า โดยเฉพาะยังเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าหายากที่ใกล้จะสูญพันธุ์หลายชนิด เป็นต้นกำเนิดของลำน้ำสำคัญๆ หลายสาย ได้แก่ แม่น้ำนครนายก แม่น้ำประจันตคาม แม่น้ำปราจีนบุรี ลำพระเพลิง ลำตะคอง และ ลำนางรอง เป็นต้น

การตัดสินมรดกโลกของคณะกรรมการมรดกโลก องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ที่ประเทศแอฟริกาใต้ ได้ประชุมมีมติเป็นเอกฉันท์เมื่อวันที่ 14 ก.ค.2548 ให้กลุ่มป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่เป็นมรดกโลก ซึ่งนับเป็นมรดกโลกทางธรรมชาติแห่งที่ 2 ของประเทศไทย ต่อจาก "ทุ่งใหญ่นเรศวร-ห้วยขาแข้ง"

ผลที่ได้รับจากการเป็นมรดกโลก

การเสนอพื้นที่เป็นแหล่งมรดกโลก จะต้องทำเอกสารนำเสนอ (Nomination) ต่อองค์การ UNESCO ที่จะต้องแสดงให้เห็นถึงคุณค่า และศักยภาพของพื้นที่ตามเกณฑ์ (Criteria) ที่องค์การ UNESCO กำหนด แสดงว่าพื้นที่ที่เป็นมรดกโลกจะต้องมีคุณค่าในระดับโลกอย่างแท้จริง ซึ่งขั้นตอนการนำเสนอจะต้องเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนการจัดการพื้นที่ การแสดงออกถึงท่าทีต่อโครงการสำคัญที่มีผลกระทบต่อพื้นที่

การเป็นมรดกโลก จะเป็นพันธะผูกพันตามอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก ซึ่งประเทศภาคี จะต้องดูแลพื้นที่มรดกโลกมิให้เสื่อมโทรม หรือ ตกอยู่ในสภาวะอันตราย และเพิ่มมาตรการจัดการเพื่อการคุ้มครองมรดกโลกให้คงอยู่อย่างยั่งยืน และศูนย์มรดกโลก (World Heritage Centre) ซึ่งเป็นหน่วยงานขององค์การ UNESCO ที่มีหน้าที่ประสานงานกับประเทศภาคี จะให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ หรือ เงินสนับสนุนแก่แหล่งมรดกโลกตามความจำเป็น เป็นเกียรติภูมิและศักดิ์ศรีของประเทศไทย ที่มีแหล่งธรรมชาติที่ทรงคุณค่าในระดับโลก จนได้ขึ้นบัญชีเป็นแหล่งมรดกโลก ซึ่งคนทั่วโลกร่วมรับรู้และร่วมกันดูแลรักษา เป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว เพราะการเป็นมรดกโลกเป็นการประกันว่าพื้นที่นั้น มีคุณค่าในระดับโลกอย่างแท้จริง เป็นเป้าหมายที่นักท่องเที่ยวที่นิยมธรรมชาติจะไม่พลาด

สัญญลักษณ์ที่ตั้งสถานีน้ำมัน ปตท.